

Konsistorium indsendte under 30te Juni 1893 til Ministeriet en Erklæring fra *det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet*, hvori dette udtalte, at det var fuldstændig enig i varmt at anbefale Dr. Petersens Andragende, fordi den Side af Kemien, som han vilde foredrage, Dag for Dag vandt i Betydning og antog saadanne Dimensioner, at en speciel Docent i den ikke burde savnes ved Universitetet. Hvad Ansøgeren angik, anbefalede han som en særdeles dygtig Videnskabsmand, om hvis Forelæsninger Professor Christiansen udtalte, at han havde hørt flere af dem med meget Udbytte og at de i formel Henseende vare godt udarbejdede og holdte.

Konsistorium indstillede, at der paa Universitetets Udgiftspost 7. a., til videnskabelige FormaaIs Fremme, paa Forslaget til Finanslov for Finansaaret 1894—95 optages et Honorar af 1000 Kr. aarlig til Dr. Petersen for Afholdelsen af fornævnte Forelæsninger.

Bemeldte Honorar blev optaget paa *Finanslovsforslaget*, dog foreløbig kun for 1 Aar. Forslaget blev forkastet ved Finanslovsforslagets 3die Behandling i Folkethinget, optaget i Landstinget, men atter forkastet i Folkethinget, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg A. Sp. 987—88, Tillæg B. Sp. 287—88, 1085—86, 1799—1800, 1815—16, 1873—74, 2039—40, 2139—40, Folkethingstidende s. A. Sp. 4153, 4165 og 4199 samt Landstingstidende s. A. Sp. 1464 og 1473.

Paa Finanslovsforslaget for Finansaaret 1895—96 blev Forslaget gjenoptaget og bevilget af Rigsdagen, jfr. Rigsdagstidende 1894—95 Tillæg A. Sp. 917—18, Tillæg B. Sp. 353—54, 767—68 og 929—32 samt Folkethingstidende s. A. Sp. 2340—42, 2364—65, 3458—59, 3467 og 3485. Ved kgl. Resolution af 19de April 1895 blev det derefter paa Ministeriets Forestilling bifaldet, at der af det paa Universitetets Udgiftspost 7. a. disponible Beløb for Finansaaret 1895—96 tildeltes Dr. phil. *Christian Ulrik Emil Petersen* et Honorar af 1000 Kr.

III. Forelæsninger, Øvelser og Examina.

1. Den filosofiske Prøve.

Efter at Kirke- og Undervisningsministeriet i Skrivelse af 25de November 1893 havde meddelt Konsistorium, at Ministeriets Konsulent i Almueskolesager, Professor. Dr. phil. Kroman efter Ministeriets Anmodning under 20de s. M. havde tiltraadt en Rejse til Tydskland, Østerrig, Schweiz og Frankrig for at gjøre sig bekendt med de dér værende Seminarier, særlig Fortsættelsesseminarierne, fra hvilken Rejse han forventedes at ville vende tilbage om en Maaned, henledede Konsistorium i Skrivelse af 9de December s. A. til Ministeriet Opmærksomheden paa, at det efter den Plads, som de filosofiske Forelæsninger i det første Studenteraar havde i Universitetets almindelige Læreplan, og efter den Betydning, som disse Forelæsninger have for de Studerende, maatte anses for mindre heldigt, at de bleve afbrudte for længere Tid, og henstillede, at der ikke blev givet de Universitetslærere, hvem det paahvilede at afholde bemeldte Forelæsninger, Tilladelse til Bort-

rejse, forinden der var draget Omsorg for Forelæsningernes Fortsættelse ved andre Kræfter.

— I Henhold til den ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 27de April 1886 givne Bemyndigelse for det filosofiske Fakultet, jfr. Univ. Aarb. f. 1885—86 S. 49, er der blevet givet forskjellige Studerende paa Grund af Indkaldelse til Militærtjeneste, Tilladelse til at indstille sig til Prøven til ekstraordinære Tider.

2. Forelæsninger og Examiner under det rets- og statsvidenskabelige Fakultet.

a. *Den juridiske Fællesprøve.*

Kirke- og Undervisningsministeriet meddelte ved Skrivelse af 7de Februar 1894 de juridiske Professorer Tilladelse til i Foraarshalvaaret 1894 først at begynde Forelæsningerne en Uge efter Afslutningen af de juridiske Examiner.

— Ved Skrivelse af 8de Februar 1894 meddelte Ministeriet Stud. jur. N. N. Tilladelse til atter at indstille sig til den juridiske Fællesprøve i Sommeren 1894, uagtet han havde bestaaet bemeldte Prøve i Vinteren 1893—94. Fakultetet havde anbefalet Andragendet paa Grund af Ansøgerens forventede Militærtjeneste.

— Ministeriet meddelte ved Skrivelse af 19de Juni 1894 Stud. jur. N. N. Tilladelse til atter at indstille sig til den juridiske Fællesprøve i Vinteren 1894—95, uagtet han var bleven rejseret ved den bemeldte Examins skriftlige Del i Sommeren 1894. Fakultetet havde anbefalet Andragendet paa Grund af Ansøgerens forventede Militærtjeneste.

— Fakultetet meddelte i November 1893 og Marts 1894 3 Studerende, der paa Grund af økonomiske Vanskeligheder havde maattet paatage sig Kontorpladser, Tilladelse til at indstille sig til den juridiske Fællesprøve som Del af den fuldstændige juridiske Embedsexamen, uagtet de ikke havde hørt det befalede Antal Forelæsninger ved Universitetet.

— Et Andragende fra Stud. jur. N. N. om, at han maatte indstille sig til den juridiske Fællesprøve i Vinteren 1893—94, uagtet han først havde meldt sig efter Indmeldelsesfristens Udløb, blev bevilget af Fakultetet.

— Fakultetet afslog et Andragende fra Stud. jur. N. N. — der i Sommeren 1893 havde indstillet sig til den juridiske Fællesprøve, men paa Grund af Sygdom havde forladt Examen — om Fritagelse for atter at erlægge den sædvanlige Examensafgift, naar han paany indstillede sig til Examen.

b. *Den fuldstændige juridiske Embedsexamins 2den Del.*

Ministeriet meddelte efter Fakultetets Indstilling Stud. jur. N. N., der havde taget den juridiske Fællesprøve i Vinteren 1892—93, Tilladelse til paa Grund af langvarig Sygdom først at indstille sig til den juridiske Embedsexamins 2den Del i Sommeren 1894.

— Ved Skrivelse af 18de December 1893 meddelte Ministeriet efter Fakultetets Indstilling Stud. jur. N. N. der i Vinteren 1892—93 havde

taget den juridiske Fællesprøve, men ved Sygdom var blevet hindret i at møde til den skriftlige Prøve ved den juridiske Embedsexamens 2den Del i Vinteren 1893—94, Tilladelse til atter at indstille sig til bemeldte Examen i Sommeren 1894.

— Ministeriet meddelte ved Skrivelse af 8de Marts 1894 Stud. jur. N. N., der i Sommeren 1893 havde taget den juridiske Fællesprøve, Tilladelse til paa Grund af Sygdom først at indstille sig til den juridiske Embedsexamens 2den Del i Vinteren 1894—95.

— I Anledning af et Andragende fra Stud. jur. N. N. — der, efter i Sommeren 1894 at have fuldendt den skriftlige Prøve ved den fuldstændige juridiske Embedsexamens 2den Del, havde afmeldt sig fra den mundtlige Examen, — om Tilladelse til paany at indstille sig til bemeldte Examen i Vinteren 1894—95 efter Udløbet af den ved Anordningen fastsatte Frist, meddeltes det Andrageren, at det om hans Helbredstilstand Oplyste ikke indeholdt tilstrækkelig Grund til, at Andragendet kunde bevilges.

— Ved Skrivelse af 29de Juni 1894 bevilgede Ministeriet efter Fakultetets Indstilling, at Cand. jur. N. N., der havde bestaaet den fuldstændige juridiske Embedsexamen med Karakteren Haud illaudabilis, 1ste Del i Januar 1894 og 2den Del i Juni s. A., paany maatte indstille sig til bemeldte Examen 2den Del i Vinteren 1894—95 med Bibeholdelse af Karaktererne ved den absolverede 1ste Del.

c. *Den statsvidenskabelige Examen.*

Ved Skrivelse af 8de Februar 1894 bifaldt Ministeriet i Henhold til dets rets- og statsvidenskabelige Fakultets Indstilling, at der meddeltes Stud. polit. N. N., der paa Grund af Sygdom ikke havde fuldendt den statsvidenskabelige Examen i Vinteren 1893—94, Tilladelse til atter at indstille sig til bemeldte Examen i Sommeren 1894—95.

— Efter Fakultetets Indstilling meddelte Ministeriet ved Skrivelse af 23de Februar 1894 2de Studiosi politices, der begge vare blevne rejcerede ved den statsvidenskabelige Examen i Vinteren 1893—94, Tilladelse til i Vinteren 1894—95 atter at indstille sig til bemeldte Examen efter den ældre Anordning.

— Ligeledes meddelte Ministeriet efter Fakultetets Indstilling under 17de og 21de Marts 1894 2de Candidati politices Tilladelse til i Vinteren 1893—94 atter at indstille sig til den statsvidenskabelige Examen efter den ældre Anordning.

— Ved Skrivelse af 6te Juli 1894 meddelte Ministeriet Cand. phil. N. N., der opholdt sig i Udlandet i Embedsforretninger, Tilladelse til at indstille sig til statsvidenskabelig Embedsexamen ved en særlig Prøve i September Maaned s. A., paa hvilken Tid han vilde opholde sig i Kjøbenhavn. Fakultetet bemærkede i sin under 26de April s. A. afgivne Erklæring, at det under de foreliggende Forhold, hvor en i Udlandet ansat dansk Embedsmand søgte om extraordinær Examenstid med Hensyn til en iøvrigt ophævet Examen, mente at kunne anbefale Andragendet.

3. Forelæsninger og Examinering under det lægevidenskabelige Fakultet.

a. *Dekani Forpligtelser med Hensyn til de af Doctores medicinae anmeldte Forelæsninger og Øvelser.*

I Anledning af en Forespørgsel fra Dekanus for det lægevidenskabelige Fakultet, om Doctores medicinae havde Krav paa, at deres Anmeldelser af Forelæsninger, Øvelser etc., der agtes afholdte i deres private Boliger eller private Instituter, optoges i Universitetets Lektionskatalog, og om Dekanus var pligtig til at oversende saadanne Meddelelser til Konsistorium, — meddelte Konsistorium under 5te Januar 1894 Dekanus, at der ikke tilkom Doktorer noget Krav paa, at Anmeldelser af Forelæsninger eller Øvelser optoges i Universitetets Lektionskatalog, med mindre disse enten bleve afholdte paa Universitetet eller i derunder sorterende Lokaler eller dannede et Led i Universitetets Undervisning. Som Følge deraf kunde det ikke paahvile Dekanus som en Pligt at modtage Doktorers Anmeldelser om Forelæsninger og Øvelser, der agtedes afholdte i private Boliger eller private Instituter, med mindre Forelæsningerne eller Øvelserne maatte betragtes som henhørende til Universitets-Undervisningen. Konsistorium skulde tilføje, at det dog i en meget lang Aarrække havde været Sædvane at optage Anmeldelser udenfor de angivne Betingelser, særligt naar de paa-gjældende Forelæsnings eller Øvelsers Afholdelse havde Interesse for de Studerende.

b. *Forhøjelse af Honoraret for de faste Censorer ved den lægevidenskabelige Embedsexamen.*

Efter at der fra Formanden for de faste Censorer ved den lægevidenskabelige Embedsexamen i Sommeren 1893 var blevet indgivet et Andragende til Kirke- og Undervisningsministeriet om Forhøjelse af det disse Censorer tillagte Honorar, blev der af Universitetets Kvæstor afgivet Erklæring i Sagen.

I Henhold til de meddelte Oplysninger blev der paa Finanslovsforslaget for 1894—95 stillet Forslag om Forhøjelse af det aarlige Honorar for hver af Censorerne fra 600 Kr. til 900 Kr. I Anmærkningerne til Finanslovsforslaget, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg A. Sp. 973—74, blev bemærket, at der for hver af Censorerne siden Finansaaret 1877—78 havde været bestemt et Honorar af 600 Kr. om Aaret, dog saaledes at der indtil Finansaaret 1884—85, dette indbefattet, til hver af de 3 senest udnævnte kun blev udredt 533 Kr. 33 Ø. om Aaret. Indtil Kalenderaaret 1886, dette indbefattet, var det aarlige Antal Examinander ved 1ste og 2den Del af den lægevidenskabelige Examen i Gjennemsnit omtrent 62, men med Kalenderaaret 1887 indtraadte en betydelig Stigning i Examinandernes Antal, saaledes at der i Kalenderaaret 1893 havde været ialt 164 Examinander ved denne Examens 1ste og 2den Del, og efter Antallet af dem, der for Tiden indstillede sig til den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen, maatte Antallet af Examinander ved Embedsexamens 2 Dele i den Fremtid, der kunde overskues, antages yderligere at ville stige. Allerede et fremtidigt Gjennemsnitsantal af 164 af saadanne Examinander vilde imidlertid i For-

hold til Gjennemsnitstallet, som det var før Aaret 1887, give en Forøgelse med omtrent 165 pCt. Under disse Omstændigheder syntes Andragendet om Honorarets Forhøjelse at burde imødekommes. Af Universitetets Kvæstor var det foreslaaet, at det aarlige Honorar for hver af disse Censorer forhøjedes fra 600 Kr. til 900 Kr., dog kun midlertidig, eftersom den Nedgang i Examinandernes Antal, der med Tiden maatte antages at ville komme, vilde borttage Grundlaget for den nævnte Forhøjelse. Denne havde Ministeriet ment at burde bringe i Forslag, saa meget mere, som den anførte Procentberegning egentlig end ikke ramte den Censorerne ved det stegne Examinand-Antal paaførte Ulempe. Det havde nemlig været tilstræbt at erhverve som Censorer Mænd, der baade havde Anseelse som Videnskabsmænd og tillige færdedes i praktisk Udøvelse af Lægevidenskaben. Naar imidlertid praktiserende Læger bandt sig til Censur om Formiddagen, maatte dette gribe forstyrrende ind i deres Praxis og Konsultationstid, og medens dette for en kortere Tid kunde jævnes ved Kjørsel til Praxis og ved Kollegers Imødekommen, vilde en Stigning i Examinandernes Antal til det dobbelte eller tredobbelte for de praktiserende Censorer føre hen til ligefrem Udgift til honoreret Assistance i Examenstiden, og en Forøgelse af det nuværende Honorar maatte derfor anbefales endog blot for at dække Udgifter for de ommeldte Censorer, der netop, fordi de praktisere som Læger, maatte ønskes bevarede som Censorer.

I Betænkningen over Finanslovforslaget bemærkede Folkethingets Finansudvalg, at det havde forbeholdt sig sin Stilling med Hensyn til Beregningsmaaden for Censorernes Honorar og ønskede Oplysning om, hvor mange Dage og hvor lang Tid daglig Censorerne havde været beskæftigede i de 2 sidste Aar, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg B. Sp. 277—78 og Folkethingstidende s. A. Sp. 2405 og 2416.

Det lægevidenskabelige Fakultet gav i Skrivelse af 28de November 1893 følgende Oplysninger: Den lægevidenskabelige Examen havde i de sidste 2 Aar ialt optaget 170 Dage og der havde hertil været anvendt 1355 Timer. Fordelingen over de 2 Aar havde været; Examen i Vinteren 1892 havde optaget 30 Dage og et Timetal af $310\frac{1}{4}$ Time; Examen i Sommeren 1892 42 Dage og $344\frac{3}{4}$ Time; Examen i Vinteren 1893 34 Dage og 306 Timer samt Examen i Sommeren 1893 64 Dage og 394 Timer. Det maatte bemærkes, at Censuren ved Dissektionsprøven havde optaget 19 Dage, der *ikke* vare medregnede i det ovenstaaende Dage-Antal, hvorimod det dertil anvendte Antal Timer *vare* medregnede. Ikke heller vare de 12 Dage, der i de 2 Aar vare anvendte til skriftlig Examen, 3 i hvert Semester, medregnede, da Censorerne ikke vare beskæftigede paa disse Dage. Det Dag- og Timeantal, der af Censorerne var anvendt til Bedømmelsen af de i dette Tidsrum faldende 139 skriftlige Opgaver — ligesom det Timetal, der var medgaaet til Censurmøderne — lod sig ikke med Sikkerhed bestemme, men var i hvert Fald ganske betydeligt. Det fulgte af sig selv, at Uoverensstemmelsen i Dagenes og Timernes Antal hidrørte fra den Omstændighed, at Examinationen i forskellige Fag ofte blev afholdt i forskellige Lokaler. Antallet af de Kandidater, der i 2 Aar, 1892 og 1893, vare blevne examinerede til

Iste og 2den Del af Examen, havde været 312, jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg B. Sp. 277—80.

Forhøjelsen af Honoraret paa Universitetets Udgiftspost I. f. blev bevilget af Rigsdagen ved Finansloven for 1894—95.

c. Forskjellige Afgjørelser.

Paa Grund af det store Antal Kandidater, der indstillede sig til den lægevidenskabelige Embedsexamen i Vinteren 1893—94, meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet ved Skrivelse af 15de December 1892 Tilladelse til, at Fristen for denne Examens Afholdelse maatte overskrides saa meget, som Antallet af Kandidater nødvendiggjorde. Af samme Grund blev der ved Ministeriets Skrivelse af 1ste Maj 1894 meddelt Tilladelse til, at den lægevidenskabelige Embedsexamens mundtlige Del maatte begynde i Maj Maaned.

— Under 21de og 23de Oktober 1893 bifaldt Ministeriet efter Fakultetets Indstillinger, at 2de Studenter, der havde indstillet sig til den i Sommeren s. A. afholdte Iste Del af den lægevidenskabelige Embedsexamen, men, efter at have aflagt Prøve i Dissektion, paa Grund af Sygdom havde maattet forlade Examen, atter maatte indstille sig til bemeldte Examen i Vinteren 1893—94, saaledes at de beholdt Karakteren i Dissektion.

— Ligeledes blev der ved Ministeriets Skrivelser af 10de og 31te Marts 1894 efter Fakultetets Indstillinger meddelt 2de Studenter, der paa Grund af Sygdom havde afbrudt Iste Del af den lægevidenskabelige Embedsexamen i Vinteren 1893—94, Tilladelse til at indstille sig til bemeldte Examen i Sommeren 1894, saaledes at de beholdt den for Dissektion opnaaede Karakter.

— Ved Ministeriets Skrivelse af 14de November 1893 blev der efter Fakultetets Indstilling meddelt Stud. med. & chir. N. N., der havde taget den lægevidenskabelige Embedsexamens Iste Del i Sommeren 1892, men ved Sygdom blev forhindret fra at indstille sig til Examens 2den Del i Sommeren 1893, Tilladelse til at indstille sig til bemeldte Examen i Vinteren 1893—94.

— Ligeledes meddelte Ministeriet efter Fakultetets Indstilling ved Skrivelse af 21de Februar 1894 2de Studenter, der havde taget den lægevidenskabelige Embedsexamens Iste Del i Vinteren 1892—93, Tilladelse til i Sommeren 1894 at underkaste sig 2den Del af den lægevidenskabelige Embedsexamen, som de paa Grund af Sygdom vare blevne hindrede i at indstille sig til i Vinteren 1893—94.

— I Anledning af en Forespørgsel fra Dr. med. & chir. N. N., der er født her i Landet og, efter at have taget den almindelige Forberedelsesexamen af højere Grad, af Helbredshensyn tog til Nordamerika, hvor han erhvervede Doktorgraden ved Universitetet i Denver, Colorado, om Betingelserne for at indstille sig til den lægevidenskabelige Embedsexamen ved Københavns Universitet under Hensyn til hans erhvervede Uddannelse, og navnlig om, i hvilket Omfang Dispensation fra de gjældende Love kunde gives, meddelte Ministeriet efter indhentet Erklæring fra Fakultetet under 29de Maj 1894 Andrageren, at det ikke fandt Anledning til at bevilge hans

Andragende om Dispensation til at indstille sig til den lægevidenskabelige Embedsexamen ved Københavns Universitet uden at fyldestgjøre de sædvanlige Fordringer med Hensyn til Forberedelsesexaminer.

4. Forelæsninger og Examiner under det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet.

Lægevidenskabelig Forberedelsesexamen.

I Anledning af et Andragende fra Stud. med. & chir. N. N. om, at den af ham ved den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen i Sommeren 1893 opnaaede Karakter i Botanik maatte forblive gjældende, naar han, — der havde indstillet sig til, men ikke fuldendt Examen — atter i Januar 1894 indstillede sig til den, meddelte Ministeriet i Skrivelse af 14de Oktober 1893 Andrageren, at det i Følge Bestemmelserne i kgl. Resolution af 17de December 1886 ikke saa sig i Stand til at bevilge det Ansøgte.

Ved Skrivelse af 25de November 1893 meddelte Ministeriet i Anledning af en Forespørgsel fra Dyrslæge N. N., om han ved at have bestaaet Veterinærexamen var fritaget for at maatte underkaste sig den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen, forinden han kunde indstille sig til den lægevidenskabelige Embedsexamen, at nævnte Fritagelse ikke var hjemlet ham, og at Ministeriet heller ikke fandt Anledning til at bevilge en saadan. Det lægevidenskabelige Fakultet havde i sin Erklæring af 17de s. M. bemærket, at en saadan Fritagelse ikke burde gives, dels af almindelige Grunde, dels ifølge foreliggende Præcedenser. I 1886 havde saaledes en Veterinærkandidat ansøgt om at maatte fritages for Prøverne i Kemi ved den lægevidenskabelige Embedsexamen, som han agtede at underkaste sig. Efter at Fakultetet havde forhandlet med Kommissionen for den lægevidenskabelige Forberedelsesexamen, der fraraadede at give Tilladelsen, havde det udtalt sig i samme Retning, og Ministeriet havde afslaaet Andragendet.

5. Skoleembedsexamen.

Kgl. Resolution af 9de September 1893 angaaende Ændringer med Hensyn til Fordringerne i Fysik ved Skoleembedsexamen.

I Anledning af en af det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet og Konsistorium til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet sendt Indstilling af 9de Juni 1893 angaaende nogle Ændringer med Hensyn til Fordringerne i Fysik ved Skoleembedsexamen, blev det ved kgl. Resolution af 9de September s. A. bifaldet, at Bestemmelserne i kgl. Anordning af 25de Oktober 1883 om Indførelsen af Skoleembedsexaminer ved Universitetet*) forandrederes derhen,

»at Afsnit C. § 4 g. »i Fysik« affattes saaledes:

I. Som Hovedfag.

Fire Opgaver af forskjellige under dette Fag henhørende Discipliner, af hvilke de 2 knyttes til praktiske Prøver.

*) Jfr. Univ. Retsregler II, B. S. 562—63.

II. Som Bifag.

To Opgaver. Desuden maa Kandidaten have Attest for at have gennemgaaet det almindelige fysiske Øvelseskursus paa den polytekniske Lærestanstalt.

at der til Afsnit B. 9. Fysik I »som Hovedfag» § 1 tilføjes et nyt Punkt, h.: Krystallografiens Hovedtræk.«

Ved Meddelelsen af fornævnte Resolution tilføjede Ministeriet, at Bestemmelserne traadte i Kraft fra 1ste Januar 1895, dog saaledes, at det tillodes enhver forinden at underkaste sig Skoleembedsexamen efter de nye Regler.

Konsistorium bemærkede i sin Indstilling, at de 2 første Forandringer grundede sig paa, at der i den polytekniske Lærestanstalts nye Lokaler nu havdes Plads til Foretagelsen af praktiske Øvelser, og at det derfor nu var muligt at kræve de samme Betingelser i saa Henseende, som fordredes for polytekniske Kandidaters Vedkommende, af dem, der underkastede sig Skoleembedsexamen, hvilket ikke blot i sig selv var naturligt, men vilde være særdeles heldigt, fordi det for de sidstnævnte efter deres tilkommende Livsstilling ofte vilde være af Vigtighed, at de havde Øvelse i at anstille fysiske Experimenter. Hvad det sidste Forslag angik, motiveredes det ved Krystallografiens Betydning som uundværligt Grundlag for Optiken.

6. Magisterkonferenser.

Tilføjelse til Bestemmelserne om Magisterkonferensen i Naturhistorie.

I Henhold til det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Indstilling af 23de Juni 1894 approberede Konsistorium under 6te Juli s. A. følgende

Tilføjelse til Bestemmelserne om Magisterkonferensen i Naturhistorie.

(se Universitetets Retsregler I. B. S. 105 og II. B. S. 483).

Magisterkonferensen i Naturhistorie med Botanik som Hovedfag kan desuden tages med Plantefysiologi som Speciale under følgende Form.

1. Magisterkonferensen omfatter en skriftlig, en praktisk og en mundtlig Prøve.

2. *Den skriftlige Prøve* bestaar i:

A. En større Opgave i Plantefysiologi, der kan være forbunden med Experiment, og hvortil kan anvendes en Tid af 4—6 Uger.

B. To mindre Opgaver med en Tid af 4 Timer til hver, nemlig en i Plantefysiologi og en i Botanikens andre Discipliner.

3. *Den praktiske Prøve* bestaar i:

A. En praktisk Prøve i Plantefysiologi, hvortil Tiden nærmere bestemmes.

B. Udførelse og Beskrivelse af (et eller flere) planteanatomiske Præparater, hvortil kan anvendes en Tid af indtil 8 Timer.

C. En kvalitativ Analyse i uorganisk Kemi, omtrent som ved lægevidenskabelig Forberedelsesexamen, og hvortil kan anvendes 12 Timer, og en kvantitativ Bestemmelse af en af Analysens Bestanddele, hvortil ligeledes kan anvendes en Tid af 12 Timer.

4. *Den mundtlige Prøve* omfatter Plantefysiologi og Botanikens andre Discipliner, samt Zoologi, Kemi og Fysik.

5. Plantefysiologiens forskjellige Dele fordres saaledes, som de kunne læres efter Tidens bedste Lærebøger, Botaniken forøvrigt i samme Omfang som ved Magisterkonferens i Naturhistorie, hvor Botanik er Bifag. Fysik og Kemi fordres i samme Omfang som ved Skoleembedsexamen i Naturhistorie og Geografi, Zoologi som ved lægevidenskabelig Forberedelsesexamen.

Desuden maa Kandidaten have Attest for at have gennemgaaet det indledende fysiske Øvelseskursus paa den polytekniske Lærestalt og for at have gennemgaaet et praktisk dyrefysiologisk Kursus under det lægevidenskabelige Fakultet.

Kandidaten maa endvidere have lært Jordbundslære i samme Omfang som i Robert Sachsses »Lehrbuch der Agriculturchemie«.

6. De Kandidater, som have taget den medicinske Forberedelsesexamen med Fysiken i den for Skoleembedsexamen bestemte Form og have erholdt mindst *Laudabilis* i Zoologi, i Kemi og i Fysik, kunne fritages for Examination i disse Fag til Magisterkonferensen. I dette Tilfælde maa foruden Botanikerne den af de fire andre Professorer, hvis Fag nærmest berøres af Konferensen, nemlig Professorerne i Zoologi, Kemi, Fysik og Mineralogi, fungere som Censor ved Prøverne«.

Ved Indsendelsen af fornævnte Sag bemærkede Fakultetet, at Anledningen var en fra Stud. mag. N. N. indkommen Forespørgsel om Tilladelse til at underkaste sig Magisterkonferens i Plantefysiologi. Det af Flertallet nedsatte Udvalg med Undtagelse af Professor, Dr. Lütken havde vedtaget det indstillede Forslag, som efter de gjældende Bestemmelser vilde være at approbere af Konsistorium. Professor Lütken havde derhos forlangt sit *Votum* indsendt.

Professor, Dr. phil. Lütken bemærkede i sit Separatvotum af 19de November 1893, at han ikke kunde stemme for Forslaget. Vore Institutioner kjendte kun en Magisterkonfens i *Naturhistorie*, ikke i dennes forskjellige Discipliner. Analogien med Geografien passede ikke, thi denne er ikke en Gren af Naturhistorien. Dette er derimod Plantefysiologien, hvad enten denne nu gives Rang af en særegen Videnskab eller opfattes som en vis Side eller Underafdeling af Botaniken, hvad den efter hans Mening var. At vi havde en egen Professor i dette Fag, kunde ikke forrykke Forholdet. Det kunde være overmaade hensigtsmæssigt at have særlige Lærere saavel i denne som i andre Underafdelinger af de forskjellige Videnskaber, for at disse bedre kunne beherskes, men dette berettigede ikke til i Organisationsspørgsmaal at sætte en Brøkdellig det Hele. Konsekvensen af en slig Fremgangsmaade vilde blive, at vore Studerende, alt eftersom de havde det ene eller det andet i Sigte, vilde fremkomme med lige saa berettigede Ønsker, som man i saa Fald ikke vilde kunde afslaa, om Magisterkonferenser i alle mulige andre Specialiteter, hvorved de troede at kunne skyde Gjenvej, f. Ex. for blot at nævne nogle faa, i Krystallografi, Entomologi, Ornithologi, Malakologi, Histologi, Palæontologi, Embryologi, Plantegeografi o. s. fr. Vilde nogen mene, at dette vilde være at drive Konsekvensen vel vidt, vilde han

dog være nødt til at indrømme, at Konsekvensen i alt Fald vilde være den, at der i Stedet for Konferenser i Naturhistorie arrangeredes Magisterkonferenser i hvert af de 3 naturhistoriske Hovedfag: Zoologi, Botanik og Mineralogi, hvilket endog, skjønt Professor Lütken ikke vilde billige det, forekom ham mindre urimeligt end det foreliggende Forslag. I denne Belysning burde Forslaget under alle Omstændigheder ses; man maatte være sig bevidst, hvad man indlod sig paa. Han turde maaske, da der paa sine Steder syntes at herske nogen Uklarhed om, hvad en Magisterkonferens var, tillade sig at bemærke, at den var noget andet end en almindelig Universitets-Embedsexamen. Meningen med den var, at Kandidaten aflægger en Prøve paa en vis almindelig Dannelse og Kundskabsfyldte, saa at han kan anses for berettiget til at indsende og forsvare en Afhandling for Doktorgraden og derved opnaa *venia docendi* ved Universitetet. I casu kunde dette opnaaes ved at tage *Magisterkonferens i Naturhistorie med Plantefysiologi som Speciale*. Saa vidt — thi ogsaa det var i Virkeligheden noget nyt — kunde Fakultetet strække sig, men ikke videre. Han saa nok, at man ikke vilde indrømme, at en Candidatus magisterii i Naturhistorie med Plantefysiologi som Speciale var de Opgaver voxen, der kunde blive ham stillede; men hvem vilde forlange, at hans videnskabelige og tekniske Uddannelse skulde være færdig med Konferensen? Hvad han maatte mangle, maatte han skaffe sig ved at arbejde videre efter det af Professor R. Pedersen udkastede Program for det plantefysiologiske Studium, aldeles ligesom en Zoolog eller Geolog maatte arbejde videre paa egen Haand eller med Benyttelse af den Vejledning, der kunde gives. Ved en Magisterkonferens i Naturhistorie med Plantefysiologi som Speciale fyldestgjordes i Virkeligheden Ansøgerens Ønske om »en Magisterkonferens med Plantefysiologi som Hovedfag«. I Skrivelse af 17de April 1894 bemærkede Professor Lütken endvidere: Hvilke Magisterkonferenser, der kunde afholdes under vort Fakultet, var for Matematikens, Astronomiens, Kemiens, Fysikens og Naturhistoriens Vedkommende præciseret i »Universitetets Retsregler« § 313. Det kunde synes inkonsekvent, at man dér kun fandt en fælles Konferens for de 3 naturhistoriske Discipliner, medens man ikke havde samlet Kemi og Fysik til én Gruppe, Matematik og Astronomi til en tredie. Han skulde derom kun bemærke, at naar man ikke havde indrettet særlige Magisterkonferenser i Zoologi, Botanik og Mineralogi, da var det vistnok, fordi man erkjendte, at naar man skulde præcisere Fordringerne og Prøverne til slige Special-Konferenser, vilde man komme til Resultater, der meget nær vilde stemme med den nu indrettede Magisterkonferens i Naturhistorie med et af de 3 Fag som Hovedfag efter Kandidatens eget Valg og de andre altsaa som Bifag. Han troede derfor heller ikke, at der vilde være vundet noget ved at dele den naturvidenskabelige Konferens i tre. Men at opstille ved Siden af en Magisterkonferens i Naturhistorie en saadan i et Fag, der er en Del af et af de naturvidenskabelige Fag, var en Selvmodsigelse, der vilde tage sig højst besynderlig ud og medføre de uheldige Konsekvenser, som han ovenfor havde udviklet. At Plantefysiologien er en Gren eller Side af Botaniken, fulgte af sig selv og fremgik af enhver Lærebog i Botanik; den tabte slet ikke i Rang, Værdighed, Betydning eller Frihed ved at opfattes paa denne Maade.

Den var lige saa uundværlig for Botaniken, som Fysiologien, den dyriske eller menneskelige, er det for Zoologien; om dette sidste vidnede ethvert zoologisk Tidsskrift, der ikke havde en mere speciel Tendens; han skulde blot som Exempel nævne et af de ypperste: »Archives de zoologie expérimentale et générale.« En Forstaaelse af Planterigets Bygningsforhold var selvfølgelig lige saa umulig uden Fysiologi, som en Forstaaelse af Dyreriget uden samme. Naar Zoologen eller Anatomen f. Ex. opdager, at der gives Salamandre uden Lunger og uden Gjæller, var han øjeblikkelig inde paa fysiologiske Betragtninger over Aandedrættet; jævnfør ogsaa Læren om Forplantningen, Sansorganerne eller hvilket som helst andet Kapitel af Zoologien. En anden Sag var det, at en Arbejdsdeling kunde være ønskelig. Det var maaske ønskeligt, at Fakultetet havde en Lærestol i dyrisk Fysiologi med det hele dertil hørende Apparat; at det ikke havde det, laa i, at denne Lærestol hørte under det lægevidenskabelige Fakultet, for hvilket denne selvfølgelig har den allerstørste Betydning. Sagen forbedredes ikke ved, at man i Stedet for »en Magisterkonferens i Plantefysiologi« talte om en saadan »i Botanik med Plantefysiologi som Hovedfag«. En Magisterkonferens i Botanik o. s. v. ved Siden af en Magisterkonferens i Naturhistorie var at sætte en Del lig det Hele. Forslaget var dernæst overflødigt. Andrageren kunde underkaste sig den bestaaende Magisterkonferens i Naturhistorie med Botanik som Hovedfag og med Hovedvægten lagt paa Plantefysiologi. Man kunde være overbevist om, at de Fakultetsmedlemmer, der fik med Prøven at gøre, her som ellers vilde tage alle rimelige Hensyn. Det var jo netop en af denne Institutions gode Sider, at sligt var muligt, hvad det ikke var ved en Examen. Og denne Hensynsfuldhed kunde blandt andet finde sit Udtryk deri, at Professoren i Botanik i dette Tilfælde remplaceredes af Professoren i Plantefysiologi. Hans principale Forslag var, at Andragendet blev afslaaet; vedtoges Sagen af Fakultetets Flertal, maatte den indstilles til Konsistorium, da Fakultetet ikke var kompetent til at afgjøre den.

7. Andre Examinere.

Juridisk Examen for Ustuderede.

Ved Ministeriets Skrivelser af 3die og 9de Januar samt 9de Februar 1894 blev der efter Fakultetets Indstilling meddelt forskjellige Ansøgere Tilladelse til at indstille sig til den juridiske Examen for Ustuderede i Sommeren 1894.

— Ligeledes blev der ved Ministeriets Skrivelser af 20de og 31te Oktober, 13de og 20de November, 9de, 22de og 23de December 1893, 3die og 9de Januar, 9de, 14de, 20de og 23de Februar, 10de og 17de Marts 1894 meddelt Forskjellige, der tidligere vare blevne rejcerede ved eller havde forladt fornævnte Examen, Tilladelse til atter at indstille sig til samme Examen dels i Vinteren 1893—94, dels i Sommeren 1894.

— Ved Skrivelser af 19de, 21de, 28de og 29de September, 7de, 16de, 17de, 19de, 20de og 31te Oktober samt 8de November 1893, 19de, 20de, 21de og 24de Marts samt 2den, 4de, 7de og 16de April 1894 meddelte

Ministeriet efter Fakultetets Anbefaling forskjellige Examinati juris Tilladelse til at indstille sig til fornævnte Examen dels i Vinteren 1893—94, dels i Sommeren 1894.

IV. Prisopgaver.

Under 23de December 1893 indsendte Konsistorium til Ministeriet et Andragende fra det filosofiske Fakultet om, at der i de Aar, i hvilke der ved Universitetet enten udsattes en litterærhistorisk Opgave i nordisk Filologi eller en kunsthistorisk Opgave, ikke maatte udsættes nogen Opgave i Æsthetik.

Fakultetet bemærkede i denne Anledning, at Professor, Dr. phil. Paludan, naar der i samme Aar blev udsat en litterærhistorisk Opgave i nordisk Filologi og en æsthetisk Opgave, vilde komme til at fungere som Censor ved begge Opgaver, hvilket vilde være et næsten uoverkommeligt Arbejde, da der plejede at indkomme talrige og ofte vidtløftige Besvarelser af Opgaver angaaende saadanne Æmner. Paa den anden Side vilde det for den nordiske Filologis Skyld være af Betydning, at der som hidtil kunde udsættes en litterærhistorisk Opgave indenfor dette Fag hvert andet Aar. Der vilde være saa meget desmindre Ulempe ved, at der kun hvert andet Aar udsattes en æsthetisk Opgave, som der hvert fjerde Aar udsattes en kunsthistorisk Opgave. Der vilde da intet Aar mangle en Opgave, der mere eller mindre faldt ind under det æsthetiske Omraade i videste Forstand. Toges en Periode af 4 Aar, vilde der altsaa i det 1ste Aar være at udsætte en æsthetisk Opgave, i det 2det en litterærhistorisk Opgave i nordisk Filologi, i det 3die en æsthetisk og i det fjerde baade en litterærhistorisk-nordisk og en kulturhistorisk Opgave.

I Skrivelse af 24de Januar 1894 bemærkede Ministeriet, at der, hvad Spørgsmaalet om den kunsthistoriske Opgaves delyise Træden i Stedet for den æsthetiske angik, allerede ved kgl. Resolution af 19de Maj 1890 var fastsat, at der indtil videre mellem de Prisopgaver, som Universitetet udsætter, med et Mellemrum af 3 Aar maa optages en Opgave i Kunsthistorie i Stedet for en Opgave i Æsthetik*), hvorhos Ministeriet meddelte, at det efter Ministeriets Forestilling ved kgl. Resolution af 22de Januar 1894 var bifaldet, »at der i de Aar, i hvilke der ved Universitetet blandt de aarlige Prisspørgsmaal udsættes en litterærhistorisk Opgave i nordisk Filologi, ikke udsættes nogen Opgave i Æsthetik«.

— I Anledning af et fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet under 5te November 1893 indsendt Andragende fra N. N. om, at han maatte faa 14 Dages eller helst en Maanedes Forlængelse af Fristen for Indsendelsen af en af ham forfattet Besvarelse af den i Aaret 1891—92 stillede naturhistoriske Prisopgave, tilskrev Konsistorium under 10de s. M. Fakultetet, at den ansøgte Forlængelse ikke kunde tilstaas.

*) Jfr. Univ. Aarb. 1889—90 S. 139.